

**ცხორებაჲ წმიდისა მამისა ჩუენისა საბა ოსურიასაჲ,
რომელსა პირველად სახელი ეწოდა ოვლიანე***

ისმინეთ, ძმანო ჩემნო საყუარელნო, ცხორებაჲ ესე და განგებაჲ კაცისა ამის იმრთისაჲ, რომელი ონგელოზებრ იქცეოდა ქუეყანასა ზედა ჳორცითა, ვითარცა უჳორცოა.

შმას ნეტარსა პირველად სახელი ეწოდა **ოვლიანე**. ოა იყო იგი შვილი პატიოსანთა და შერაცხილთა და აქუნდა მათ მონაგებთა სიმრავლჳ აურაცხელი. ოა ვითარცა იხილა მან, რამეთუ მსწრაფლ წარმავალ არს დიდებაჲ სოფლისაჲ ამის, და მალიად განქარდების სუფევაჲ მისი და მყის დაიღვევის პატივი და შერაცხილობაჲ საწუთროსაჲ, და ესე მომატყუებელ არს მერმეთა მათ სატანჯველთა საუკუნეთა, განყიდა მონაგები მისი, და განუყო გლახაკთა და ალილო ჯუარი თჳსი და შეუდგა ჳრისტესა, ვითარცა წერილ არს წმიდასა სახარებასა. ოსე ნეტარი იყო ქუეყნისა, რომელსა ეწოდების **ოწზინი**. ოა ქმნა მან მთასა ზედა მცირჳ ტალავარი და მუნ დაემკვდრა განშორებულად კაცთაგან. ოა ეწოდა მას მკვდრთა მიერ მის ქუეყანისთა სახელი **საბა**, რომლისა თარგმანებაჲ არს *მოხუცებული*, რამეთუ ყოველსა ბერსა *ასურებრ* ეწოდების **საბა**.

ოსე მთაჲ არს ფრიად მაღალი და საზღვარი მისი მიაღწევს კიდემდე დიდისა მის მდინარისა, რომელსა ეწოდების **ოვფრატნი**. ოა ესე ესაზღვრების **ბერძენთა** საჯელმწიფოსა და ეწოდების **ოთორ**, რომელი შესდგამს სამეუფოსა **სპარსთასა**. ოსე იყო პირველად სახელი ქუეყანისაჲ მის, ხოლო უკუანაჲსკენელ ეწოდა მკვდრთა მისთაგან **ზადიბ**. ოსე ქუეყანაჲ, რომელ ვაჳსენე ამას შინა, მრავალნი ქალაქნი არიან მახლობელად ერთი ერთსა და სიმრავლჳ ერისაჲ მიუწდომელი. ოა ნაოჳარნიცა არიან მრავალნი და უდაბნოეცა განშორებული და ფრიად საშინელი.

ოსე უდაბნოჲ, რომელ ვაჳსენეთ, ამას შინა გამოირჩია ადგილი წმიდამან **საბა** სამკვიდრებელად თჳსა. ოყო მუნ კბოლჳ ერთი მსგავსი ქუაბისაჲ. Ⴡოლო არა დაჰფარვიდა იგი არცა

დღისი მზისაგან, არცა ღამჳ სიცივისაგან, რამეთუ არა გამოკუეითილ იყო იგი ჳელითა კაცთაჲთა, არამედ ვითარცა დაბადებულ იყო იმრთისაგან, ეგო მას ზედა.

ოსე ნეტარი მას ადგილსა დაემკვიდრა და ფრიად განსუენებულ იყო და იხარებდა ადგილსა მას დაყუდებულობისა და დაწყნარებულებისა მისისათჳს, უფროჲს სამეუფოთა ტაძართა ოქროთა და ვეცხლითა მოლესულთა და მარმარილოთა მოქმნულთა.

2. ოა საზრდელად მისა იყო პური ქატოქსაგან ქრთილისა. ოა ესე მიიღის ერთგზის კურიაკესა შინა კაპარსა თანა დამწნილსა მარილითა. ოა ოდეს წუენისა ჭამაჲ გულმან უთქვის, ნაცვალად წუენისა მიიღის მარილისა ხოშორი. ოა წყლითა არა ოდეს სადა განმადღარ იყო, არამედ მსგავსად საქმლისა მისისა იყო სასუმელი მისი. ოა იყო საზრდელად მისა და სანოაგედ სამხრად და სერად მისა **ოავითისა** საგალობელნი და ვედრებაჲ იმრთისაჲ დაუცადებელი დღჳ და ღამჳ.

ოსურითა არა ოდეს განძღა მუცელი მისი, არამედ ცნობაჲ და გონებაჲ მისი იყო მას იმრთისა თანა და ყოვლადვე გალობნ და იტყვნ, რამეთუ: «ტკბილ არიან სასასა ჩემსა სიტყუანი ჳენნი, ოფალო, უფროჲს თაფლისა პირსა ჩემსა»(ფს.118,103); და კუალად იტყვნ: «განკითხვანი ოფლისანი ჭეშმარიტებით არიან და მართალ შის თანა. ოსულის სათქუმელ არიან იგინი უფროჲს ოქროსა და ანთრაქისა. ოტკბილეს არიან იგინი უფროჲს თაფლისა გოლეულისა»(ფს.18,9-10).

ოა კუალად: «დაემორჩილე ოფალსა და ემონე შას»(ფს.36,7) და «ოან მოგცეს შენ ყოველი თხოვაჲ გულისა შენისაჲ»(ფს.36,4); და «იხარებდით გულნი, რომელნი ეძიებთ ოფალსა»(ფს.104,3); და «ნეტარ არიან ყოველნი, რომელთა ეშინის ოფლისა»(ფს.127,1); და «განიცადეთ და იხილეთ, რამეთუ ტკბილ არს ოფალი»(ფს.33,8); და «ჰსურის სულსა ჩემსა ჳენდამი იმერთო, ძლიერო და ცხოველო»(ფს.41,1); და «მიგდევედა

* ს. ჯანაშია, შრომები III, თბ., 1959. გვ. 160-180.

ჰენ სული ჩემი»(ფს.62,8) და «მე შემიწყნარა მარჯუენემან ჰენმან»(ფს.17,35), – ვითარცა იტყვის წინანარმეტყუელი **ნავით** სულითა **მდიდითა**, რაათა ესმოდეს კაცთა და ზიარ იქმნენ მის თანა შიშსა იმრთისასა და არა სასონარკუეთილ იქმნენ. **ნავით**ვე ესე ნეტარი ღალადებდა მას დღე და ღამე. **ნავით** სიმშვიდითა და სიმდაბლითა მისითა წარმოტყუენა გონებანი კაცთანი მონებად იმრთისა ცხოველისა, რამეთუ ეგ ზებოდა შიში იმრთისად გულსა მისსა ვითარცა საჭუმ-ილი ცეცხლისა.

ნავითვე იყო სული მისი და განშორებულ იყო იგი ყოველთაგან საჭმართა ქუეყანისათა. **ნავით**ვე შეეყუარა მას იმერთი ჭეშმარიტებისა მოყუარვით და ღამე მძინარესაცა ეოცებოდა იგი, ვითარცა ეოცებინ ტრფილი თვსი. ყოველსა ჟამსა არა განეშორებოდა გონებად მისი შიშგან, და ვითარცა ცხონდებოდა იგი ესრეთ მარხვითა ძლიერითა და სათნოებითა გამოუთქუმელითა.

3. **ნავით**ვე ჰამბავი მისი გარემოვს მკვდრთა მის ქუეყანისათა მახლობელთა და შორიელთა. **ნავით**ვე ვითარცა მფრინველნი ყოველით კერძოვე მოფრინვიდეს მისა და შეურდებოდეს და ღმობიერად ევედრებოდეს მას, რაათა იყოფოდინ ფრთეთა ქუეშე მისთა და იმარხვიდენ და იცეოდინ მსგავსად მისა და ეზიარნენ საქმეთა მისთა. **ნავით**ვე მათ მოძღუარ და აღასრულონ საწუთროვ ესე ცხონებად მის თანა, რამეთუ მონადირეთა სირისათა ემსგავსნენ კაცნი და მონადირებენ ურთიერთას, ვითარცა ვინ დაუდგის მახვ მფრინველთა და გარემოვს მისა დაუყარის მარცუალი. **ნავით**ვე ვითარცა იხილის იგი ერთმან მფრინველთაგანმან, სიხარულით წარვიდის და სიყუარულითა მოყუასთა თვსთადათა მოუწოდის, რაათა მარცუალი იგი მოკუნიტონ და ვითარცა იწყიან კუნეცად, შევარდის რომელიმე მათთაგანნი მახესა მას დარწყულსა. **ნავით**ვე ესრეთვე კაცნი მოიხდიან საყუარელთა თვსთა, რომელნიმე სავენებელად და რომელნიმე სარგებელად მოინადირებენ. **ნავით**ვე წმიდად ესე მოიმრევლებდა კაცთა ჰამბავითა კეთილთა საქმეთა მისთადათა. **ნავით**ვე მოვიდოდეს, რაათა ზიარ საქმეთა მისთა იქმნენ. **ნავით**ვე მოვიდოდეს მისა ძმანი რიცხვთ ათნი და შეიწყნარა იგინი, და კუალად ოთხნი, ერთი, და ორნი, და ხუთნი, და ფრიად შეკრბეს მისა ძმანი რიცხვთ ასნი. **ნავით**ვე უბრძანა მათ ყოფად კბოდის პირსა მას ქუეშე.

ნავითვე ამცნებდა მათ, რაათა შეურაცხ ყონ ცხ-

ორებად მათი, და მოიძულნენ ჯორცნი მათნი, და აღიღონ მარხვად მისი, და იყოს საზრდელად მათდა პური ქრთილისა ქატოვსა, და ნაცვალად წუენისა ჭამდენ მარილისა ხოშორსა.

4. **ნავით**ვე შემდგომად აღმოსცენდა მხალი ველური და უბრძანა კრებად მისი და აღავსეს მათ კოკები და დამწნეს მარილითა და წყლითა ჯერისაებრ, რაათა იყოს ესე უძღურთა მათთა ნუგეშინის საცემელად და უცხოთა განსასუენებელად, და დადგეს კბოდისა პირსა მას.

ნავითვე შემდგომად მატლი დაესხა, დაღა და განირყუნა სიციხისაგან დღისი და ნეფხვისაგან ღამისა. **ნავით**ვე შეიწყნარებდა ყოველთა, რომელნი მოვიდოდეს მისა. **ნავით**ვე შეკრბეს ყოველნი მონაფენი ბერისანი და ევედრებოდეს მას, რაათა უბრძანოს მათ და აღაშენონ მცირე სახლი, რომელსა შინა დადგან კოკები იგი მხალისა მწნილისა და არა უბრძანა.

ნავითვე შემდგომად მისა მოივსენა სიტუად იგი **სავლე** მოციქულისა: «არა ხოლო რომელი ჩემდა მარტოვსა საჭმარ არს, იგი ჯერ-არს ყოფად, არამედ რომელი სხუათა». **ნავით**ვე მისცა მათ მცირე საზომი სახლისა და უბრძანა მათ, რაათა აღაშენონ იგი.

ნავითვე იგი წარვიდა განშორებულადრე მათგან ჩუეულებისაებრ, რამეთუ იყო უდაბნო იგი ვრცელ და ფრიად საშინელ. **ნავით**ვე ოდესმე განეშორის ბერი მის ადგილისაგან ვითარ ერგასის მილიონ და ოდესმე ოცდაათ და ოდესმე ოც და მუნ ღმობიერად ევედრებინ იგი იმერთსა, ცათა შეუფესა.

ნავითვე იგი განშორებულ ყოველთაგან საჭმართა ქუეყანისათა და ყოველსა ჟამსა ხედვიდა მადლსა იმრთისასა გარდამომავალსა მის ზედა, ვითარცა ვინ იხილის შეუნიერებად პირისა თვსისა სარკითად.

ნავითვე ვითარცა პოვეს მონაფეთა მისთა მიზეზი შენებად სახლისა მის, გარდაჰხდეს საზომსა ბერისასა და განადიდეს სახლი იგი ფრიად და აღაშენეს იგი მტკიცედ და შეუნიერად. **ნავით**ვე მოიქცა ბერი შემდგომად ათისა დღისა მუნვე ადგილად, ვითარცა **შოსე** მთისა მისგან, ოდეს იგი იხილვიდა ხილვასა მას საშინელსა, ეგრეთვე მოიქცა ესე ნეტარი და იხილა სახლი იგი, რომელი აღაშენეს მონაფეთა მისთა და იყო იგი უვრცელეს საზომის მას, რომელი მიეცა მათდა.

ნავითვე ამას ზედა და ჰრქუა მონაფეთა თვსთა: «**შოსე** საყუარელნი ჩემნი, მეშინის მე უკუე-

თუ განვაფართინეთ სახლნი ჩუენნი ქუეყანასა ზედა, დაინრდენ სახლნი ჩუენნი ცათა შინა. **ბა** რამეთუ ამათ შინა მკვიდრობად ჩუენი მცირედ ჟამ არს, ვითარცა ვინ შევიდის ფუნდუკსა განსუენებად, დილეულითგან ვიდრე სამხრამდე, გინა უმეტეს დაყვის ღამს და დილეულ წარვიდის გზასა თვსსა, ეგრეთ მსწრაფლ განმავალ ვართ სოფლისა ამისგან და დაუტეობთ საყოფელთა ჩუენთა, კეთილნი იყვნენ, გინა ჯერნი ფართონი, გინა ინრონი, მივიცვალეებით საუკუნეთა მათ სამკვდრებელთა, რომელთაჲ დასასრული არა არს.

ესე ჰრქუა მოწაფეთა თვსთა განსწავლისათჳს და რაჲთა მით მოიზიდნეს გზასა ჭეშმარიტებისასა.

5. **ბა** მოიწსენა თქმული იგი მოციქულისაჲ, ვითარმედ: «არა რომელი მე მნებაჲს, არამედ რომლითა კრებული ცხონდების», და კუალად ასწავა მოწაფეთა თვსთა, რაჲთა ცისკრისა ლოცვისა შემდგომად განიბნინენ ორ-ორნი უდაბნოსა მას და მწუხრსა ჟამსა შემოკრბენ მუნვე ადგილად და ზოგად ილოცონ მწუხრისა ჟამი და ღამით წართქუან ათხუთმეტი კანონი **ბა-ვითისი**. **ბა** უბრძანა, რაჲთა, რაჟამს უდაბნოს გარე ილოცვიდენ, იყვნენ იგინი ზურგმოდრეკით თაყუანის-მცემელ. **ბა**ჲთა დილეულითგან ვიდრე ექუს ჟამამდე ესრეთ ილოცვიდენ და მერმე მცირედ განისუენონ, და კუალად ილოცვიდენ მწუხრამდე. **ხოლო** წმიდაჲ იგიცა ვალნ უდაბნოთა ადგილთა განშორებულად და წარიყვანის ერთი მოწაფეთა თვსთაგანი, რომელი ფრიად უყუარდა კეთილთა საქმეთა მისთათჳს, რამეთუ იყო იგი ნათესავით **სპარსი**, გუამითა გრძელ და ძალითა ძლიერი და ხატითა მუენიერი და სახელი მისი **საკობ**.

ბაომელმანცა შემდგომად მისა დაიმკვდრა სახელი სათნოებათა მისთაჲ ყოველსა მას ქუეყანასა **სსურეთისასა** და ცხონდა იგი ას და ოთხ წელ.

ესე წარიყვანის წმიდამან **საბა** და განშორებულად შეუდგის მოძღვარსა, ვითარ უტევან ერთ კუალსა მისსა, რაჲთა არა ზრახვიდეს მას და შექცეულ იქმნეს გონებაჲ მათი გალობისაგან იმართისა.

6. **ბა** იყო დღესა შინა ერთსა, ვიდოდა რაჲ წმიდაჲ **საბა** უდაბნოსა განშორებულსა, და მოწაფე იგი მისი **საკობ** შეუდგა კუალსა მისსა განშორებულად, გამოვიდა მთით ვეშაპი საშინელი, რომლისა პირისაგან გამოვიდო-

და ალი ცეცხლისაჲ და ალალო პირი თვსი, რაჲთამცა შთანთქა წმიდაჲ **საბა**; **ხოლო** მან ვითარცა იხილა იგი, აღიპყრნა ჯელნი თვსნი ზეცად, ილოცვიდა და იტყოდა: «**ჰ**, **ოფალო**, შემწეო მოყვარეთა ჰენთაო, **ბა**ომელმან მიეც ჯელმნიფებაჲ მოწაფეთა შენთა დათრგუნვად გუელთა და ღრიაკალთა და ლომთა და ვეშაპთა და ყოველსა ძალსა მტერისასა, ანცა **ოფალო**, იმერთო ჩემო, მოხედენ მონასა ჰენსა ცოდვილსა ჟამას ამას, რაჲთა სახელითა ჰენითა წმიდითა და ძალისა **ზუარისა** ჰენისაჲთა მოვკლა ვეშაპი ესე, რომელსა ჰნებაჲს შთანთქმად ჩემი».

ბა ვითარცა ესე თქუა, დასწერა **ზუარი** ვეშაპსა მას და მუნთქუესვე დაეცა და მოკუდა იგი ადგილსა მას და უშიშად თანაწარხდა წმიდაჲ იგი. **ბა** ვითარცა განემორა, შეუდგა მას მოწაფე მისი **საკობ**. **ბა** ვითარცა მიეახლა ადგილსა მას, იხილა მან ვეშაპი იგი საშინელი მწოლარე ქუეყანასა ზედა. **ხარი** განჰჴდა მას და შეეშინა შიშითა დიდითა, და მიჰრიდა და განემორა მცირედ. **ბა**დგა და ხედვიდა, რაჲთა წავიდეს, **ხოლო** იგი არა იძრვოდა. **ბა**შინ მცირედ განმტკიცნა და აღილო ქვაჲ და სტყორცა, რაჲთა წარვიდეს. **ბა** ვითარცა არა შეიძრა, გულისჴმა-ყო, რამეთუ მომკუდარ არს და მიეახლა და იხილა საზარელი იგი ვეშაპი მომკუდარი. **ბა** დაუკვრდა ფრიად და გულისჴმა-ყო, ვიდრე მოძღუარსა მისსა მოუკლავს იგი.

7. **ბა** ოდეს შემწუხრდა და შეკრბეს ლოცვად მწუხრისა ჟამსა და ვითარ აღასრულეს, უბრძანა მოძღუარმან **საკობს**, რაჲთა დაჴდეს და მცირედ განისუენოს შრომისაგან. **ბა** ვითარცა დაჴდა იგი, მიუგო და ჰრქუა მოძღუარსა: «გკითხავ რასმე, რომელი მე არა უწყი და მიბრძანე მამაო».

სრქუა მას წმიდამან მან: «იტყოდე, რაჲცა გნებაჲს». **სრქუა** მას **საკობ**: «გვედრები მამაო, რამეთუ ვიდოდე რაჲ დღეს შემდგომად შენსა, ვიხილე მე ვეშაპი საშინელი გზასა ზედა და შემეშინა მე ფრიად. **ბა** ვითარცა განვიცადე, ვბოვე იგი, რამეთუ მომკუდარ იყო. **ბა**ნებაჲს უკუე, რაჲთა მაუწყო, თუ რამან მოკლა ვეშაპი იგი საშინელი, რამეთუ შენ მარტოჲ ხვდოდე წინაშე ჩემსა და სხუასა კაცთაგანსა არა ვის უვლიეს უდაბნოჲ ესე».

ბაიუგო მას წმიდამან **საბა** და ჰრქუა: «ნუ იკითხავ ურგებთათჳს გამოძიებათა, ნუცა იურვი არა საურავთათჳს, რამეთუ არა რას

შეგძინებს ამისი გამოძიება». შითარცა ესმა ესე **საკობს** მოძღურისაგან თვისისა, დაუმძიმდა და შეწუხნა ფრიად. შაშინ წმიდამან, ვითარცა იხილა მონაფც თვისი ფრიად შეწუხებულად, დაღაცათუ ენება დაფარვად მისგან სასწაული იგი, არავე ინება მწუხარედ დატევებად მონფისა თვისისა, რამეთუ ფრიად უყუარდა იგი მას. შიუგო და ჰრქუა მას: «მე გაუნყო ესე შვილო ჩემო, არამედ მეფუცე, რაათა სიცოცხლისა ჩემსა არა ვის კაცთაგანსა გამოუცხადო, ხოლო შემდგომად სიკუდილისა ჩემისა აუნყე ვისიცა გენებოს».

შა წარმოუთხრა მადლი იგი იმრთისა, რომელი გამოჩნდა მის ზედა, ხოლო სიქადული არა კეთილ არს მონაზონისათეს. «**წნ** სიყუარულისა შენისათეს გაუნყე ესე, შვილო ჩემო: ვიყავ რად დღეს მავალი შინაშე შენსა, გამოვიდა ჩემ ზედა ვეშაპი ესე საშინელი და აღალო პირი მისი შთანთქმად ჩემდა. **ჟოლო** მე მუნთქუესვე სახელითა **ოფლისა** ჩუენისა **ესე** ღრისტესითა დაესწერე **ჯუარი** და მყის დაეცა და მოკუდა. შა მე ვჰმადლობდი იმერთსა, ჟომელმან იგნა მონანი **მესნი**».

შა ვითარცა ესე წარმოუთხრა წმიდამან **საბა** მონაფესა თვისსა, აღდგეს მუნთქუესვე და მოიქცეს ადგილადვე თესა, სადა იგი მკვდრ იყვნეს. შა კუალადცა ენება წმიდასა **საბას** განსლვად უდაბნოს ჩუეულებისაებრ.

8. შა იყო მონაფეთა შორის მისთა ყრმად ერთი ჭაბუკი, ძწ აზნაურთა მშობელთად, ნუკევიტ და შუეებით აღზრდილი და სახლისაგან მდიდართაჲსა გამოსრული. **ესე** ჭაბუკი შეურდა წმიდასა **საბას** და ლმოზიერად და მონწლედ ევედრებოდა მას, რაათა განიყვანოს იგი მის თანა უდაბნოდ. **ჟოლო** უდაბნოდ იგი იყო უგზო და ურწყული, და ფრიად ძნელი და საშინელი, რამეთუ ზუთისა დღისა გზასა არა იპოებოდა წყალი. შა სახელი ყრმისაჲ მის **სტერიოს**, რომლისა სათნოებანი მისნი განითქუნეს ყოველსა ამას ქუეყანასა.

შაშინ წმიდაჲ **საბა** ეტყოდა მას: «შვილო ჩემო, შენ ვერ შემძლებელ ხარ სლვად სიძნელესა უდაბნოჲსასა, რამეთუ ყრმა ხარ და შუეებით აღზრდილ და ვერ დაუთმოზ ჭირთა და განსაცდელთა სიცხისა და წყურილისათა, რამეთუ უდაბნოდ ესე ფრიად საშინელ არს მოხუცებულთა და გამოცდილთათეს, აცადეთუ ჭაბუკთა ნუკეულთათეს. **წრამედ** შენ იყავ აქა ძმათა თანა და ილოცევიდი, ვიდრე ჟამამდე

შედლებისა შენისა».

ჟოლო ყრმაჲ იგი მრავლითა მჭურვალეებითა ტირილით ევედრებოდა ბერსა წარყვანებად მის თანა და აღუთქუმიდა ყოველთა ღვანლთა უდაბნოჲსათა დათმენად, ვიდრემდის იძლია ბერი ცრემლთა მისთაგან და ტირილისა და უბრძანა წარსლვაჲ მის თანა, რამეთუ შევედრებულ იყო მისდა და ფრიად უყუარდა მას მოძღუარი თესი.

შა ვითარცა განვიდეს უდაბნოს და ვლეს დღწ ერთი და მეორწ და მესამწ სიცხესა მას საშინელსა უდაბნოსა ურწყულსა, ინყო ყრმამან მან მოკლებად წყურილისაგან და სიცხისა, და იფარვიდა მოძღურისაგან თვისისა, აღთქუმულობისა მისთეს პირველისა, ვიდრემდის სულმოკლე იქმნა და დაეცა ქუეყანასა ზედა და ინყო სულთა აღმოსლვად, რამეთუ დაინუებოდა სიცხისა მისგან შოა ზაფხულისა, ვითარცა შეშაჲ ცეცხლისაგან და ვერ გამოუცხადებდა მოძღუარსა თესსა. შა ვითარცა მიეახლა სულთა აღმოსლვად, მაშინ ევედრა მოძღუარსა თესსა, რაათა შეინყალოს იგი. შა ვითარცა მიხედა მას მოძღუარმან მისმან და იხილა იგი ეგევითარსა ჭირსა შინა, მოეხსენა მას სიტყუაჲ იგი, რომელსა ეტყოდა მას პირველ გამოსლვისა უდაბნოდ სიძნელისათეს მისისა და უბრძანა მას, რაათა კუალად იქცეს ადგილადვე საყოფელად თესა. შალათუმცა ძლიერად ყოფილ იყო ყრმაჲ იგი, ვერვე მიაგებდა, ვინაჲ იგინი გამოსრულ იყვნეს; რამეთუ სამი დღწ ევლო უდაბნოსა მას განშორებულსა. **სცადეთუ** ქუეიდეა იგი სიკუდიდ მიახლებული მოუძღურებული გუამითა სიმძაფრისაგან წყურილისა. შაშინ ვითარცა იხილა იგი ბერმან ეგევითარსა შინა უძღურებასა და ჭირსა, შეენყალა იგი და მოიღრიკნა მოწლნი თესნი ქუეყანად და ილოცვიდა იმრთისა მიმართ ყოველთაჲსა ლმოზიერად მრავალ ჟამ.

შა თუალთა მისთა გარდამოდიოდეს ცრემლნი, ვითარცა ნაკადულნი წყლისანი ქუეყანად და მჭურვალედ ევედრებოდა იგი ღრისტესა, რაათა მოუვლინოს ჭაბუკსა მას შემწწ მაცხოვარებისა მისისაჲ.

შა ვითარცა იხილა იგი შან, ჟომელი მოსცემს თხოვასა მლოცველთა შისთა, ისმინა ვედრებისა მისისაჲ და მუნთქუესვე ადგილსა მას, რომელსა ცრემლნი მისნი დამოსდიოდეს, აღმოეცა მძაფრად წყარო ფრიად ჰამოჲ და გრილი და აღმოდიოდა წინაშე ჭაბუკისა

მის შეურვებულისა, რომელსა მცირედ ოდენ ადგნეს სულნი.

თა ვითარცა ესმა ჳმაჲ მძაფრისა წყლისაჲ, აღიხილნა თუალნი თჳსნი და იხილა წყალი იგი, იწყო მადლობად იმრთისა და მოილო და სუა მისგან და მოექცეს სულნი მისნი მისავე. თა მუნთქუესვე აღდგა განძლიერებული და უკუმოიქცა საყოფელადვე თჳსა ძმათა თანა.

ჴოლო წყაროდ იგი დაადგრა ეგრცთვე გა- მომდინარც, ვიდრე აქამომდე უდაბნოსა მას; და იქმნა ადგილი იგი ნუგეშინის საცემელად კაცთა და სამადლობელ იმრთისა; და წამებს იგი ვიდრე დღეინდელად დღემდე სინმიდესა და კადნიერებასა წინაშე იმრთისა წმიდისა **საბაჲსსა**, ვითარცა **შოსე** დიდისა მის წი- ნანარმეტყუელისა, რომელმან იგი კუერთხ- ისა ცემითა კლდისაგან ხმელისა აღმოუცენა წყალი ერსა მას წყურთელსა უდაბნოსა ზედა და იჴსნა იგინი ჭირისაგან.

წმისა ბერისა სასწაული არა უმცირეს არს **შოსე** წინანარმეტყუელისა, რომელი ცრემ- ლით ვედრებითა იმრთისა მიმართ ღირს იქმნა წყაროჲსა აღმოცენებად უდაბნოსა მას ზედა უგზოსა და ურწყულსა, ერთისა ხოლო მისთჳს ჭაბუკისა შეურვებულისა წყურილითა.

შოსე წინანარმეტყუელმან აღმოაცენა წყ- ალი ერისა მისთჳს ურიცხჳსა, რომელთა წი- ნაუძლოდა იმრთისა მიერ, რაჲთა არა მოისრნენ უდაბნოსა ზედა, რომელნი იგი იმერთმან ჴე- ლითა მტკიცითა და მკლავითა მალლითა გან- არინნა მონებისაგან ფარაოჲსა და დანთქმისა- გან ზღუასა მენამულსა; ხოლო ნეტარმან **სა- ბა** ერთისათჳს სულისა მოილო კადნიერებაჲ იმრთისაგან და აღმოაცენა წყალი, რაჲთა არა მოკუდეს ჭაბუკი იგი მარტოჲ. ჯამეთუ უნდა, რაჲთა ამით განათლდეს გონებაჲ ჭაბუკისაჲ მის, სარგებელად მრავალთა სულთათჳს.

9. თა შემდგომად რავდენისამე ჟამისა გა- მორჩეულ იქმნა ჭაბუკი იგი კრებულსა ზედა წმიდათა მამათასა მამასახლისად, რაჲთა აცხ- ოვნეს სულნი მრავალნი. თა მოვიდა ადგილსა ერთსა, რომელსა ეწოდა **სანშირის**; და არს იგი სახელმწიფოსა ქუეშე **ნტიოქიისასა** და მუნ აღაშჴნა მონასტერი და შეკრიბა მას შინა სიმ- რავლე ძმათაჲ. თა გამოჴდეს მის მონასტრი- საგან მრავალნი ჴრისტეს მჴედარნი შეჭურ- ვილნი მრავლითა სათნოებითა. თა გამოჩნდა მათ შორის წმიდაჲ **ტაკიოს** მონაზონი დიდი, რომლისა სათნოებანი მისნი განითქუნეს ყოვ-

ელსა ქუეყანასა.

თა შემოდგომად მისა ღირს იქმნა მღდელთ- მოძღურობასა და იქმნა მწყემს ჴრისტეს სამწყსოსა ზედა პირმეტყუელსა. ჴალაქსა ზედა **სალაბისსა** აძოვნა კრავნი ჴრისტესნი ორმოცდაათვრამეტ წელ და იქცეოდა იგი კეთილითა განგებითა. თა იყვნეს ქალაქსა შინა **სალაბისსა** კაცნი მრავალნი, რომელთა ჴრისტეანე ეწოდა და არა იყვნეს მართალსა სარწმუნოებასა.

თა შეწევნითა და ძალითა ჴრისტესითა მოა- ქცინა იგინი მართალსა ზედა სარწმუნოებასა და ყო ყოველი იგი კრებული ქალაქისაჲ ერთსა ზედა სარწმუნოებასა მართლმადიდებლობით და იქმნა ერთ სამწყსო და ერთ მწყემს. თა გრძელთა მათ ჟამთა ცხორებისა მისისათა ქალაქსა მას ზედა არა შეცვალა წესი კანონ- ისა თჳსისაჲ, რომელი აქუნდა მას, უდაბნოსა მონასტერსა შინა რაჲ იყო მოღუანებითა.

ჴოლო **სსტრიოს**, რომელი იყო პირველ ჭა- ბუკი მონაფც წმიდისა **საბაჲსი**, ფრიად გან- ბრწყინდა სათნოებითა, რამეთუ მიჴბადვიდა კეთილთა საქმეთა მოძღურისა თჳსისათა. თა ფრიად სიყუარული აქუნდა მისთჳს და ყოვ- ელთა ჟამთა მივიდოდა მის წინაშე და ირწყე- ბოდა კეთილითა მით მოძღურებითა მისითა. თა რაჲ წელიწად მიიღის ძმათათჳს, რომელნი იყვნეს **საბაჲს** თანა, სამჯერ ორ-ორი ტვრთი კარაულისაჲ ლელჳ ჳმელი და განუყვის მათ და ლოცვისათვის ევედრებინ.

თა თვთ მან აღიკიდის მჴართა თჳსთა ზედა ლელჳ დარჩეული ორი მოდი მოძღურისათჳს, რაჲთა ეყოს იგი წელიწადსა ერთსა. წმას ყოვ- ელთა ჟამთა ჴყოფდა მონაფც იგი მოძღურისა მოყუარც **სსტრიოს**.

ჴოლო ერთსა შინა დღესა, ვითარცა იხილა მოძღუარმან მისმან წმიდამან **საბა**, რამეთუ ეტვრთა მას ლელჳ იგი მჴართა თჳსთა ზედა მრავლითა ოფლითა და მოაქუნდა მოძღური- სა, შეწუნა ფრიად და ფუცა მან, რაჲთა არა იხილოს გემოჲ ლელჳსაჲ მის. თა ესე მორჩილ იყო მოძღურისა თჳსისა, უფროჲს მონისა, და არა თუ ხუთისა მილიონისა გზასა მოაქუნდა, გინა ათისასა, არამედ ორისა დღისა გზასა მოელო მჴრითა თჳსითა.

სრქუა წმიდამან **საბა**: «რაჲ მიუგო მე ჴრის- ტესა, ოდეს წარვდგე მის წინაშე, ვინაჲთგან სხჳ- სა ოფლითა განვისუენებდე. წრა ვიხილო გემოჲ ლელჳსაჲ ამის და არცა შევიდეს პირსა ჩემსა».

ბა ვითარცა ესმა ესე **სტრიოს** მოძღურის-
აგან თვსისა, კუალად ფიცა მანცა, რაათა არა
გარდმოიღოს ძაძად იგი ლელვსად მჭართაგან
მისთა, ვიდრემდის აღუთქუას მოძღურმან მის-
მან ჭამად მისგან.

ჰოლო ვითარცა ესმა ესე მოძღუარსა და
რამეთუ დგა იგი მრავლითა ოფლითა და ეტ-
ჯრთა მჭართა თვსთა ზედა, ლმობიერ იქმნა მის
ზედა და მყის დაჰჴსნა ფიცი იგი თვსი და ჰრ-
ქუა მას: «გარდამოიღე ეგე ქუეყანად, რაათა
ეჭამო აწვე წინაშე შენსა»; რამეთუ მიემსგავსა
წმიდად ესე თავსა მას მოციქულთასა **სეტრეს**
საფუძველსა ოკლესიათასა, ოდეს იგი შჴსნელი
ჩუენი დაჰბანდა ფერხთა და მან ფუცა, რა-
თა არა თავს იღვას ესე. ჰოლო შემდგომად,
ვითარცა ესმა მას სიტყუად იგი, რომელი ჰრ-
ქუა, ვითარმედ: «არა გაქუს ნაწილი ხემ თანა»,
მაშინ მყის მოიქცა იგი და ითხოვდა დაბანასა
ფერხთა წილ თავისა და ჴელთაცა(მთ.13,8-9). ბა
კუალად – ჩათლისმცემელსა, რაჴამს უბრძანა
შაცხოვარმან ჩუენმან ნათლისცემად, ხოლო მან
აღიარა მონებად თვსი და ჰრქუა: «მე ჴენგან
მიხმს ნათლისღებად და ჴენ ჩემდა მოხუალა?»
ხოლო უკუანაჴსენელ ნათელ სცა(მთ.3,13-15),
ჴომელმან იგი ჩუენისა ცხორებისათვს დაიმ-
დაბლა თავი ჴვსი და ჩუენ სიმდაბლისა სახჴ
დაგვდგა.

ღსრემთ იყო წმიდად **საბა** მდაბალ, და ენება,
რაათა სხვსა ნაშრომითა არა განისუენებდეს,
ხოლო ვითარცა იხილა მჭურვალჴ სიყუარული
და მტკიცჴ სარწმუნოებად მონფისა თვსისად
მისა მიმართ, აღუთქუა ჭამად მისგან.

10. ბა ესე ამისთვს გაუნყე თქუენ, რაათა
იყუარებდეთ ურთიერთას, რამეთუ არა რად
სათნოებათაგანი არს მსგავს და სწორ სიყუა-
რულისა, ხოლო არა ვინებე განგრძობად ცხ-
ორებად ესე წმიდისად მის, არამედ მცირითა
სიტყვთა შემოკლებულად ვაჴსენე **სტრიოს**,
რამეთუ იყო იგი მეფეთა თანა შობილ და ესე
ვითარსა არუენებდა სიმდაბლესა და სიყუა-
რულსა. ჰოლო წმიდად **საბა** განშორებულ იყო
ყოველთა შუენიერებათა და საშუებელთა ქუ-
ეყანისათა.

ბა რომლისათვს ესმის, ვითარმედ არს იგი
ამპარტავან და ზუაჴ, მიუვლინის მას და ამც-
ნებნ სიყუარულსა, რაათა განაშოროს მისგან
ამპარტავანებად და მოიპოვოს სიმდაბლჴ და
სიყუარული და გლახაკთა მონყალებად და
უცხოთა შეწყნარებად.

11. წმისა შემდგომად აღიძრა იგი გულის
სიტყვთა, რაათა წარვიდეს იგი მთასა **სინას**
ლოცვად და აღიკაზმნა სამნი მონაფეთა მი-
სთაგანნი წარყვანებად მის თანა. ბა ვითარცა
5 წარემართნეს იგინი, წარვიდეს გზასა უდაბ-
ნოხსსა, არა შევიდეს იგინი ქალაქსა, არცა
სოფელსა, არამედ ვიდოდეს იგინი უდაბნოსა
განშორებულსა; და ჴორცთა საჴმარი ეტჯრთა
ზურგითა მათითა: პური ქრთილისად ჴმელი
10 და მარილი ხოშორი და პინაკი ერთი ძელი-
სად და ღრუბელი ერთი გრძელითა საბლითა
წყლისათვს, რაათა უკუეთუ პოვონ სიღრმესა
შინა წყალი, აღმოიღონ ღრუბლითა მით და
დანურონ პინაკსა შინა და ნუგეშინის-იცენ
15 წყურილსა მათსა.

ბა ვითარცა მიიწინეს **სინად**, ილოცეს
წმიდასა მას ადგილსა და დაყენეს მუნ ჴამი
მრავალი, რამეთუ შეუყუარდა მათ ადგილი
იგი ფრიად დაწყნარებისა და მყუდროებისა
20 მისისათვს და იყვნეს იგინი დამკვდრებულ
კლდესა მას შინა, რომელსა დამალა **შოსე**
წინაწარმეტყუელი, ოდეს იგი ღირს იქმნა ხილ-
ვასა იმრთეებისასა.

ბა ვითარცა განგრძელებულ იქმნა ყოფად
მათი, მუნ აღაშჴნეს ეკლესიად და აკურთხეს
მას შინა საკურთხეველი და მდგომარე არს იგი
ვიდრე აქამომდე. წყო წმიდად **საბა** განშორებ-
ულადრე მონაფეთა მისთაგან და ევედრებოდა
იმერთსა, ვითარცა მოიწია მისა ჴამბავი, ვი-
30 თარმედ **ვლიანოზ** მეფჴ უშჴულოჴ უთქუამს
ჴრისტეანეთა მოსრვასა. ჴამსა მას, რაჴამს
წავიდა იგი ბრძოლად **სპარსთა**, მოელოდეს
მას ყოველნი წარმართნი, მორჩილნი მისნი
კერპთმსახურნი კუალად ქცევასა მისა, რაათა
ესრჴთ წარწყმიდნენ ყოველნი ჴრისტეანენი,
35 შვილნი წმიდისა კათოლიკე ოკლესიისანი.

წითარცა ესმა ესე წმიდასა მას, ილოცვი-
და იმრთისა მიმართ ლმობიერად და სამნი
ორმეოცნი აღასრულნა თვნიერ საზრდელისა
40 და ევედრებოდა იმერთსა, რაათა იჴსნეს ყოვ-
ელნი ჴრისტეანენი ამის განსაცდელისაგან,
რომელსა უთქუამს მეფჴ იგი უშჴულოჴ.

შას ჴამსა გამოეცხადა წმიდასა **საბას** წნ-
გელოზი ოფლისად და ჰრქუა მას: «მხიარულ
იყავ, რამეთუ მოიკლა მეფჴ **ვლიანე** უშჴუ-
ლოჴ, ვითარცა ღორი დაიკლა გუნდსა შორის
თვსსა». ბა ვითარა ჰრქუა ესე წნგელოზმან
წმიდასა **საბას**, გულისჴმა-ყო, რამეთუ ლოცვანი
მისნი შეესმნეს იმერთსა და არა მუნთქუესვე

განწყვდა ლოცვად თესი, არამედ ილოცვიდა იგი მყოარ ჟამ მშვდობით დაცვისათეს ყოველთა ჴრისტეანეთა.

თა ვითარცა დაასრულა ლოცვად თესი, მოიქცა მოწაფეთა თესთა თანა და პირი მისი განბრწყინვებულ იყო სულისა მიერ **ქმიდისა**. თა ვითარცა იხილეს იგი მოწაფეთა მისთა განბრწყინვებული პირითა, ვითარცა **შოსე** წინანარმეტუელი და ეუნყა მის მიერ სიხარული და მხიარულება გულისა მისისა და უკვრდა მათ ფრიად.

თა იწყეს მისა ვედრებად, თუ რადასათეს არს სიხარული მისი. შიუგო წმიდამან **საბა** და ჰრქუა: «სიხარული ჩემი არს მეფისა მის უშჯულოფსა სიკუდილისათეს, რომელი მოკლა იმერთმან, ვითარცა ღირს იყო გუნდსა შორის თესსა. წმისთეს იხარებს გული ჩემი და მხიარულ არს სული ჩემი, რამეთუ შეესმნეს იმერთსა ცრემლით ვედრებანი მორწმუნეთა მისთანი და მოკლა იგი. ჴოროტად და არად სარგებელ ეყვნეს მას ეშმაკნი, რომელთა ადიდებდა ჟამსა სიკუდილისასა».

12. წმას საკვრველსა ხილვასა ღირს იქმნა წმიდა **საბა**, რომელი აუნყა მას **წგელოზმან** იმრთისამან საიდუმლოდ ესე დაფარული. თა კუალად იქცა წმიდა იგი მოწაფეთა მისთა თანა მითი **სინით** ადგილადვე თესსა და კუალად დაიპყრა **ჰრომთა** მეფობად კაცმან ვინმე, რომლისა სახელი **ჯალის**.

წმან გარდააქცია სიტყუად წმიდისა სახარებისა და შეინყნარა ზაკუვად და ტყუილი წარმწყმედელისა **წრიოზისი**, რომელ იგი ექმნა საფუძველ და მამა ყოველთა წარწყმედულთა და მტყუართა და განაპო წმიდა **ეკლესია**.

ესე მეფე ფრიად ევენბოდა და სდევნიდა ყოველთა მართლმადიდებელთა. თა ეკლესიათაგან განასხმიდა ყოველთა მღდელთა და მონაზონთა და ერსა მორწმუნეთასა და დაუმკვდრებდა **არიოზეანთა** მწვალებელთა. თა იყო ჟამსა მას მწუხრებად მიუთხრობელი მართლმადიდებელთა ზედა, რომელსა ვერ შემძლებელ ვარ აღწერად ცხორებასა ამას შინა, ხოლო სხუასა წიგნსა მიგითხრა, რომელი იგი შეემთხვა შვილთა მართლისა სარწმუნოებისათა. ღოლო აწ მიგითხრნე სასწაულნი იგი, რომელნი მადლმან იმრთისამან აჩუენნა ჴელითა წმიდისა **საბასათა** ჟამსა მას; რამეთუ ყოველნი მართლმადიდებელნი, რომელნი იყვნეს ქალაქსა შინა დიდსა **წნტიოქიასა**,

განისხნეს **არიოზეანთაგან** ეკლესიათა მათთაგან და იგინი დაემკვდრნეს მათ შინა.

ღოლო მართლმადიდებელნი იქცეოდეს დიდსა შინა მწუხარებასა და ტკივილსა. თა ოდესმე მალვით წავიდიან კლდისა ძირსა და მუნ აღასრულიან ჴამისა ჴირვად, და ოდესმე მდინარისა კიდესა ილოციან. თა წმიდა **შელეტი** მთავარებისკოპოზი **წნტიოქიასა** ვერ შემძლებელ იყო ნებისაებრ მწყსად სამწყსოსა თესსა და იყო იგი მწუხარებასა შინა მიუწდომელსა ამისთეს, რამეთუ არა აუფლებდეს მტერნი იგი ჴეშმარიტებისანი მართლმორწმუნეთა ადგილსა ერთსა ლოცვად; რამეთუ იყო კრებული უკეთური ეშმაკისა მიერ აღბორგებული წარწყმედსა ზედა სულთა მათთასა და სხუათა ყოველთასა, უკუეთუმცა ვითარ შეუძლეს და დასთესეს ქალაქსა მას შინა **წნტიოქიასა** თესლი უკეთურებისა მათისა.

13. თა თქუეს, ვითარმედ, მონაზონი წმიდა **საბა** ეზიარა სარწმუნოებასა მათსა და იქმნა იგი ვითარცა ერთი მათგანი **წრიოზის** შჯულსა ზედა. თა ვითარცა ესმა ესე კრებულსა მართლმადიდებელთასა, ვითარმედ, წმიდა **საბა** მიექცა **არიოზეანთა** და შეერთო მწვალებელთა, წარეკუეთა სასოებად მათი და აღივსნეს მწუხარებითა და განიწირნეს, ვითარმედ ყრმათა ჩჩვლთა და უცებთა აწ ესმეს ესე და ისწაონ ყოველთა სარწმუნოებად **წრიოზისი** და წარწყმდენ.

თა იყვნეს ჟამსა მას მღდელნი და წინამძღუარნი მორწმუნეთანი, კაცნი წმიდანი – **სავლიოს** და **ზიარუროს** და **ჴარლიტ**, რომლისა მნებაეს აღწერად ცხორებად მისი, რამეთუ მრავალნი სასწაულნი აჩუენნა იმერთმან ჴელითა მისითა.

ესენი მოვიდეს წმიდისა **სკაკისა**, რომლისა სახელი ზემო ვახსენეთ და ევედრნეს მას ღმობიერად, რათა წარიყვანოს მის თანა ძმად მისი **წსტრიოს** დიდი; ესე ორნივე, რომელნი იყვნეს მოწაფენი წმიდისა **საბასანი** და ფრიად უყუარდეს სათნოებისა და სინმიდისა მათისათეს.

წმათ ევედრნეს მღდელნი იგი, რათა წარვიდენ მოძღურისა მათისა, რომელი იყო ვარსკულავი უდაბნოფსა და სიქადული მართლმადიდებლობისა, რათა ევედრნენ მას და მოვიდეს ქალაქად დიდად **წნტიოქიად**, და ილოცოს იმრთისა მიმართ ერისათეს მართლმადიდებელთაფსა; რათა კუალად აგნეს იგინი ეკლესიათავე თესთა და დაშრიტოს საჯუმილი

ესე წვალეებისაჲ **არიოზენათაჲ**.

შაშინ წარვიდა წმიდაჲ **ტაკი** და წარიყვანა მის თანა **ნსტრიოს** ძმაჲ მისი და წარვიდეს მთიებისა მის განთიადისა და ნათლისა ეკლესიათაჲსა – წმიდისა **საბაძისა**. **ნა** პოვეს იგი უდაბნოს გარე დაყუდებულად და მოიკითხეს იგი. **ჰოლო** მან სიხარულით შეინწყნარნა.

წწყეს სიტყუად მისა და **ჰრქუეს**: «**ვითარ** უკუე **ჯერ-გირს** და მოთმინე ხარ ყოველთა ამათ ჭირთა და განსაცდელთა, რომელნი შეემთხუევიან მართლმადიდებელთა შვილთა წმიდისა **სკლესიისათა** მათთაგან და დაცუდებულ არს ლოცვაჲ და დიდებაჲ **იმრთისა**ჲ მათ შინა, და ვართ ჩუენ ყოველნი მწუხარებასა შინა მიუთხრობელსა ამის **ჯერისათჲს**».

ჰიუგო წმიდამან **საბა** და **ჰრქუა**: «**შვილნო** ჩემნო, მე ყოვლითა გონებითა ჩემითა სულსა თანა ჩემსა მელმის განსაცდელი ესე, მონვენული მტერისა მიერ მორწმუნეთა ზედა, და მნებაჲს დიდებაჲ და სიმტკიცე მათი უფროჲს სულისა ჩემისა, და ყოვლადვე გულსა მადგს და ვიგონებ, თუ რომელსა ადგილსა წარვიდე ვედრებაჲ **იმრთისა**, მრავლითა გულსმოდგინებითა, რაჲთა მოუვლინოს **იმერთმან** ნუგეშინის-მცემელი სამწყსოთა თჳსთა და წარწყმიდნეს ურწმუნონი».

ჰიუგო მას წმიდამან **ტაკიოს** და **ჰრქუა**: «**მე** გიჩუენო, წმიდაო მამაო, უმჯობესი ამისი, რომელსა ესე შენ ჰყოფ და იგონებ, და რომელსა ესე მე გეტყვ, არა თუ ჩემითა გულითა რას მოგაჴსენებ, არამედ ვითარცა ვისწავე **ჩიგნთაგან** ჩმიდათა: ოდეს იგი ჰკითხა **ჰჴსნელმან** ჩუენმან წმიდასა **სეტრეს** მოციქულსა და **ჰრქუა**: „**გიყუარა** შე უფროჲს ყოველთასა?“ და პირველ კითხვამდე უწყოდა **ოფალმან**, რამეთუ უყუარდა **გი** მას, მიუგო **შას** წმიდამან **სეტრე** და **ჰრქუა**: „**ჰენ** იცი, **ოფალო**, რამეთუ მიყუარ **ჰენ**“ (ინ.21,15-17).

ნა ვითარცა დაამტკიცა სიყუარული **ოფლი**-საჲ მრჩობლ კითხვასა მას მისსა და იგივე ინამა სიყუარულისათჲს, მიუგო **ჰჴსნელმან** ჩუენმან: „**დამწყსენ** კრავნი და აძოვენ ცხოვარნი **ხემნი**“.

წსრევე **ჯერ** არს შენდა ყოფაჲ, წმიდაო მამაო, ვინაფთგან გიყუარს **ჰრისტი**, **ჯერ** არს შენდა მწყსაჲ პირმეტყუელთა ცხოვართა მისთაჲ, რომელნი მიახლებულ არიან ალსაჭრელად მჴეცთა მძვნვარეთა, მომსრველთა სულთა და ჴორცთა; რამეთუ არა რაჲ უყუარს **ოფალსა**, უფროჲს სამწყსოსა **ძჴსთასა**.

ჩამეთუ რომელი შენ ფრიად გიყუარს, **შას** უფროჲს უყუარან სამწყსონი **ძჴსნი** და **ჯერ** არს შენდა, რაჲთა ჰმსახურო საყუარელთა **შისთა**, რომელ იგი შენ გიყუარს. **ჩამეთუ** არიან იგინი ჟამსა ამას მწუხარებასა შინა დიდსა და არა გიღირს უდებყოფად საქმე ესე სათანადო და საძიებელი.

ნა კუალად ესეცა უწყოდეს სინმიდემან შენმან, რამეთუ განუთქუამს მწვალებელთა მათ ქალაქსა შინა **ნსტიოქიასა** და გარემოჲს სოფლებსა, ვითარმედ შენცა ზიარებულ ხარ ბოროტსა მას სარწმუნოებასა მათსა და ალგ-იარებიჲს შჴული მათი და ამით იქადიან. **ნა** მრავალთა გულთა უმანკოთა შენ ძლით მოინადირებენ წარსაწყმედელად და არა **ჯერ-არს** შენდა ამისთჲს დუმილი უდაბნოსა ამას».

შაშინ ვითარცა ესმნეს სიტყუანი ესე წმიდასა **საბას ტაკისგან**, შეურევებულ იქმნა გონებითა და დაუტევა დაყუდებაჲ იგი უდაბნოსაჲ და მუნთქუესვე წარემართა მათ თანა **ნსტიოქიად** მრავლითა მოსწრაფებითა და არღარას მიხედა და ვითარცა ვლეს დღე ერთი, შემწუხრდა.

14. **ნა** შევიდეს დადგრომად ერთსა სოფელსა. **ნა** იყო სოფელსა შინა დედაკაცი ქურივი, ფრიად მორწმუნე და უცხოთა მოყუარე. **ნა** ვითარცა ეუწყა მას, ვითარმედ წმისაჲ **საბა** და მონაფენი მისნი შემოვიდეს სოფლად, რაჲთა სავანე ყონ ღამესა მას შინა, მაშინ სიხარულითა დიდითა და სარწმუნოებითა მოსწრაფედ მიიწია იგი მათდა, რაჲთამცა ზიარ მადლსა და კურთხევასა მათსა იქმნა. **ნა** დავარდა წინაშე წმიდისა **საბაძისა** და ლმოზიერად ევედრებოდა მას, რაჲთა მას ღამესა სახლსა შინსა მისა სავანე ყოს.

შაშინ ვითარცა იხილა წმიდამან **საბა** მჴურვალე იგი სარწმუნოებაჲ დედაკაცისაჲ მის, დაემორჩილა და შევიდა იგი ვანად მისა. **ნა** დაეყო მას უმრავლეს ორმოცისა წლისა, ვინაფთგან სართულსა ქუეშე არა შესრულ იყო იგი და არცა ენახა პირი დედაკაცისაჲ.

ნა ვითარცა შევიდეს სახლსა დედაკაცი-სა მის მორწმუნისასა, მოჴგუარა მათ შვილი თჳსი ყრმაჲ, მცირე, ვითარ ექუისისა წლისაჲ, რაჲთა აკურთხონ იგი და ულოცონ, რამეთუ იგი ხოლო იამავრი ესუა მას. **ნა** ვითარცა ულოცეს და აკურთხეს ყრმაჲ იგი და სახლი დედაკაცისაჲ მის, მაშინ მოუმზადა მათ სერი კეთილი და იგი ჰმსახურებდა მათ. **ნა** ვითარცა დასხდეს მონაზონნი სერად, ენება მტერსა

ბოროტსა, რადამცა შეანუხნა მონაზონნი იგი და განუქარვა მათგან სარწმუნოებად დედაკაცსა მას. **ნა** ვითარცა ვიდოდა ყრმა იგი მუნ შინა, მტერისა მიერ შთავარდა იგი ლაკუასა ფრიად ღრმასა, რომელ იგი იყო მახლობელად მათსა. **ნა** იხილეს რაჲ სახლეულთა მისთა, შეშფოთნეს და იწყეს მწუხარებით ღალადებად და ესმა ესე დედასა მის ყრმისასა და გამოვიდა და იხილა რაჲ ესე იქმნა.

ნა მუნთქუესვე ჩვეულებისაებრ დედათაჲსა შვილისა თვისისა წარწყმედასა ჳმა ყო მან ურიდად და განტევებულად, მწუხარებით და ტირილით, არამედ მუნთქუესვე ჳელი განუხარა ყოველთა სახლეულთა თვისთა, რადთა დადუმდენ. **ნა** რადცა არა ესმეს ჳმად მათი მონაზონთა და შეშფოთნენ და რადთა დაჰბურონ სარქუელი ლაკვსად მის და წავიდეს კაცად-კაცადი საქმესა თვისსა.

ნა ტაბლად დაუგო მონაზონთა მათ და იგი ჰმსახურებდა მათ გულსმოდგინედ, და აკურთხეს ტაბლად. **ჴოლო** წმიდამან **საბა** არა მიყო ჳელი ტაბლასა, არამედ ჰრქუა დედაკაცსა მას: «მოუწოდე აქა ყრმასა მას შვილსა შენსა, რადთა მივსცეთ მას ნაკურთხევი ესე».

ჴიუგო მას დედაკაცმან მან მორწმუნემან: «მწურვალეზამან შეიპყრა ყრმა იგი, დაუძინებინ და ვერ შემძლებელ არს მოსლვად თქუენ წინაშე, არამედ თქუენ განისუენეთ და ნურარას მისთეს იურვით».

ჴოლო წმიდამან **საბა** ჰრქუა მას: «არა რაჲსა გემოდ ვიხილოთ, ვიდრემდის მოიყვანო ყრმა იგი აქა ჩუენ თანა». **ნა** ვითარცა იხილა დედაკაცმან მან მორწმუნემან, რამეთუ არა შეეხნეს საზრდელსა მას და არცა ჰნებავს მათ ჭამად, ვიდრემდის მოვიდეს ყრმა იგი, მაშინ დანყნარებულად აუწყა ბერსა საქმწ ყრმისად მის.

ნა ვითარცა ესმა ესე წმიდასა **საბას**, მსწრაფლ აღდგა ტაბლისაგან და მივიდა ლაკუად და პოვა, რამეთუ თავი დაბურვილ იყო ლაკვსად მის.

ობრძანა აჴდაჲ მის და დადგა პირსა ზედა ლაკვსასა და ილოცა იმართისა მიმართ განგრძობილად, და ვითარცა თქუა ამენი, შთახედა ლაკუასა მას და იხილა ყრმა იგი მჯდომარწ წყალსა ზედა და იმღერდა, ჳელითა თვსითა ჭყებდა წყალსა მას.

ნა უბრძანა, რადთა შთაუტეონ კაცი საბლითა და აღმოიქუან ყრმა იგი. **ნა** ვითარცა აღმოიქუეს ყრმა იგი, მიისწრაფა და დავარდა

ფერვთა ზედა ბერისათა; ამბორს უყოფდა მათ და იტყოდა, ვითარმედ: «ამას ბერსა ჳელითა თვსითა ზე ვეპყარ წყალთა მათ შინა და არა მიტევა მე დანთქმად».

ნა ესე რომელ მტერმან მწუხარებისა მათისათეს მოაწია, იქმნა იგი მიზეზ სიხარული-სა და განმტკიცნა სარწმუნოებად მართლმადიდებელთაჲ. **ნა** ფრიად დაუკვრდა ყოველთა, რომელთა ესმა ესე, რომელსა ღირს იქმნა **მიმთხუევად დედაკაცი იგი მორწმუნწ წმიდისა საბას** მიერ.

15. **ნა**უტეოთ ამიერიგან, რომელ იგი იქმნა გზასა მას და სხუად მივიცვალნეთ. **ნა** ვითარცა შევიდა წმიდაჲ **საბა წნტიოქია** ქალაქად და განჴდა ჰამბავი მისი, ყოველნი კაცი მორბიოდეს მისა, რადთა იხილონ წმიდაჲ ესე იმართისაჲ და ევედრებოდეს, რადთა განკურნეს ვნებანი მათნი. **ჴოლო** იგი წარვიდა და დაემკვდრა კლდის ძირსა ქუაბსა მას შინა, რომელსა დამალულ იყო ოდესმე წმიდაჲ **საველ** მოციქული იგი და მონაფენი მისნი. **ნა** ვითარცა ესმა კაცთა მოსლვაჲ წმიდისა მის და ვითარმედ არს იგი ქუაბსა მას შინა, ყოველით კერძოვე მოვიდოდეს მისა და ლოცვითა მისითა განიკურნებოდეს უძღურებათაგან მათთა და ჰმადლობდეს იმერთსა.

ჴოლო **სკაკიოს** მონაფესა ბერისასა ფიცხლად განმღერებულ იყვნეს ჳორცნი მისნი. **ნა** ვითარცა იხილა ყოველი იგი კრებული, რომელნი მოვიდოდეს ბერისასა კურნებისათეს სენთა მათთაჲსა, შენუხნა ფრიად. **ჩუუკუე** კაცი ესე მომავალნი დაბრკოლდენ მოძღუარისა მისისათეს და იტყოდიან, ვითარმედ მონაფწ მისი ესევეითართა სენითა ვნებულ არს და ვერ ძალ-უც განკურნებაჲ მისი.

ჴოლო წმიდამან **საბა** ცნა სულითა მწუხარებაჲ იგი **სკაკისი**. **წრქუა** მას: «**ნუ** მწუხარე ხარ ამისთეს, შვილო ჩემო. **აკუეთუ** კურნებაჲ გნებავს, აწვე ჟამსა ამას განიკურნო». **ჴაშინ** აღდგა წმიდაჲ იგი და აღიპყრნა ჳელნი თვსნი ზეცად, და ილოცვიდა და თქუა: «**ოფალო** იმერთო, **უკუეთუ** **სკაკის** განკურნებაჲ სარგებელ არს ჩუენდა და მათდა, რომელნი მოვლენ ჩუენდა, განკურნე ეგე».

ნა მუნთქუესვე დაშრტა სიმწურვალწ სენისა მისისაჲ, რომელი იყო აღგზებულ ჳორცთა მისთა. **ნა** მივიდოდეს ყოველნი კაცი და განიკურნებოდეს ფერად-ფერადთაგან სენთა.

16. **ნა** მოჰვლიდა იგი ყოველთა სახლებ-

თა მორწმუნეთასა და ნუგეშინისცემდა მათ ყოველთა. და დღესა შინა ერთსა განვიდოდა წმიდა იგი კარისა მისგან პალატისა; ჯდა მუნ კაცი ერთი დაჰსნილი ჴელით და ფერჴით, რომელ იგი ვალნ ძრომით მუცლითა, ვითარცა გუელი და ითხოვნ ქველის საქმარსა.

წმან ვითარცა იხილა წმიდა **საბა**, მიყო ხელი მისი და მოეკიდა სამოსელსა მისსა და ევედრებოდა მას, რაათა შეინყალოს იგი და განკურნოს. შიუგო წმიდამან **საბა** მსგავსად სიტყვსა მის შჴსნელისა ჩუენისა, ვითარმედ: «მსგავსად სარწმუნოებისა შენისა გეყავნ შენ». თა უპყრა ჴელი და აღადგინა იგი; და მუნთქუესვე განუმტკიცნეს ჴელნი და ფერჴნი მისნი და განძლიერდა და აღდგა და დადგა მყისა შინა ფერჴთა თჴსითა ზედა, ვიდოდა და ხლდებოდა და ადიდებდა იმერთსა. თა წარვიდა სახედ თჴსა ფერჴითა თჴსითა მსგავსად პირველისა მის ქუემდებარისა, რომელ იგი აღადგინეს **სეტრე** და **ოვანე** ტაძარსა მას შინა.

შაშინ კრებულ იყო ერი ყოველი ქალაქისა **ნტიოქიისა** ადგილსა მას საბრძოლსა დასავალით ქალაქისა მის, და ვითარცა იხილეს დიდი ესე სასწაული, რომელი იმერთმან აჩუენა ჴელითა მონისა თჴსისა **საბაძისთა**, განკურნებულნი ჰმადლობდეს იმერთსა.

ჴოლო **სრიოზის** სარწმუნოებისაგანნი სირცხულეულ იქმნეს მას დღესა შინა და დაუტევებდეს მრუდსა მას სარწმუნოებასა მათსა და მოვიდოდეს კათოლიკე ჴელესიად.

შაშინ სიხარული და მხიარულებად მოეფინა ყოველთა ზედა შვილთა მართლისა სარწმუნოებისათა. თა წარჴყვანდა წმიდა **საბა** კაცად კაცადსა მათსა სარწმუნოებით საყოფელად თჴსა და რომელთანი უძღურნი ისხნეს სარეცელთა მათთა ზედა, ჴელსა დასდებდა მათ, ვითარცა წმიდანი მოციქულნი, და ულოცვიდა და აღადგინებდა სარეცელთაგან მათთა და ჰმადლობდეს იმერთსა.

17. სყო ვინმე მუნ შინა კაცი დიდებული, რომლისა ჴელსა შინა იყო ყოველი საჴელმწიფო აღმოსავალისა და იყო იგი სნეულ მძიმითა სენითა და მიახლებულ იყო იგი სულთა აღმოსვლად. თა ვითარცა ეუნყა წმიდისა მისთჴს და სასწაულთა და კურნებათა მისთათჴს, მიაგლინა მისა სარწმუნოებით და მოუწოდა სახედ თჴსა, რაათა ულოცოს და განკურნოს იგი უძღურებისა მისგან.

ჴოლო წმიდა **საბა** არავის შეურაცხ ჰყ-

ოდდა, რომელი ევედრებოდეს მას სარწმუნოებით, არამედ სიმდაბლით მივიდოდა. თა აღუსრულებდა ნებასა გულისა მათისასა და მივიდა იგი კაცისა მის ჴელმწიფისა და ულოცა მას და განკურნა იგი და ამცნო მას და ჰრქუა: «გრწმენინ მართლითა სარწმუნოებითა და სწყალობდ გლახაკთა და ობოლთა და უცხოთა».

ჴოლო მან სარწმუნოებით აღუთქუა მას ესე ყოველი. თა რომელი სულთაგან არანმიდათა იგუემებოდეს, განკურნა იგინი და ეშმაკნი განასხნა. თა მიერთგან ცუდ იქმნა სარწმუნოებად **სრიოზის** მცბიერისა, და განქარდა ქალაქისაგან **ნტიოქიისა** და მორწმუნენი სიხარულით შეკრბეს კუალად ეკლესიათავე შინა მათთა, და ადიდებდეს იმერთსა, ჴომელმან იჴსნა იგინი განსაცდელისაგან ლოცვითა წმიდისა **საბაძისთა**.

თა ყოველთა **არიოზიანთა**, ვითარცა იხილნეს სასწაულნი ესე, რომელთა იმერთი იქმოდა ჴელითა წმიდისა **საბაძისთა**, დაუტევეს სარწმუნოებად მათი და მოიქცეს მართლმადიდებლობად და ჰმადლობდეს იმერთსა.

18. თა ვითარცა ესე ყოველი იყო, ეჩუენა წმიდასა მას **ნგელოზი** **ოფლისა** და უბრძანა, რაათა მიიქცეს ადგილადვე თჴსა, ვინაჲცა იგი მოსრულ იყო მონაფეთავე თჴსთა თანა. თა ვითარცა წარემართებოდა გზასა თჴსსა, შეკრიბნა ყოველნი მორწმუნენი და აკურთხნა იგინი და მისცა მათ მშჴდობად იმრთისა მიერი და იჴმნა მათგან და წარვიდა.

თა ვითარცა მიიწია იგი ქალაქად, რომელსა ჰრქვან **ხჴროს**, რომელი არს ჴელმწიფებასა ქუეშე **ნტიოქიისა**, შევიდა დადგრომად ეკლესიასა წმიდისა მონამისა **ბიონოსისა**. თა ვითარცა ესმა მისთჴს მოქალაქეთა მღელთა და წინამძღუართა და ყოველსა ერსა მორწმუნეთასა, მუნთქუესვე შეკრბეს წმიდისა მის და ევედრებოდეს მას ლმობიერად, რაათა ულოცოს მათ და იჴსნეს იგინი იმერთმან განსაცდელისა მისგან, რომელსა შინა იყვნეს იგინი და აუნყეს მას და ჰრქუეს:

«ჲაცი ვინმე არს აქა სახელით **ღსტროს**, რომელი აღზუაენა სიტყვთა ტყუვილისადათა და იქმნა იგი **სრიოზის** სარწმუნოებისაგანთა თანაშემწე და ღირს იქმნა მათ მიერ ებისკოპოზობასა. თა არს იგი ბერი ბოროტად მოხუცებული და მანქანებისა მისისა ვერაგობითა აღავსო ქუეყანად ჩუენი სიცბილითა და სიტყვთა

ტყუვილისაჲთა. ჴითარცა ბადითა მოინადირებს გამოუცდელთა კაცთა და გონებასა წრფელსა და მრავალსა მწუხარებასა შინა ვართ მტერისა ამისგან მართლმადიდებლობისა».

შა ვითარცა ესმეს სიტყუანი ესე მათნი წმიდასა **საბას**, დაადგრა მათ თანა და უბრძანა მათ, რაჲთა შეკრბენ ყოველნი და განზაონ მარხვად ლოცვითა და ესე ლმობიერი წარუდგინონ იმერთსა ღამისთევითა და მღვდარებითა.

ჟოლო ბილწსა მას მოხუცებულსა გამოეთქუა საკითხავი საგსჴ ტყუვილისა წვალებითა და სიცბილითა და ესე ენება წარკითხვად ერსა ზედა მორწმუნეთასა, რაჲთა ამით მოინადირნეს სულნი უმანკონი.

შაშინ ვითარცა აღასრულეს ლოცვად მათი წმიდამან **საბა** და ყოველთა მოქალაქეთა, გარდამოჴდა მუნთქუესჴე რისხვად იმრთისაჲ ზეცით **ღსტროსის** ზედა და შეიპყრა იგი სენმან უკურნებელმან მას დღესა შინა და მიმწუხრი ესმა მას ჴმად ზეცით: «ჴ უბადრუკო, ამას ღამესა მიგეღოს სული შენი და მიხვდე სიმრავლესა მას მწარეთა სატანჯველთასა კრებულისა მისთჴს, რომელნი მოინადირენ ტყუვილისა ბადითა და დაანთქენ სიღრმესა წარსაწყმედელისასა».

შა მას ღამესა მოკუდა იგი ბოროტად, ვითარცა მეფჴ იგი, რომელმან შეაცთუნა **სსრაჴლი**, რაჴამს იგი მოუვლინა ოფალმან მამხილებელად **ჴალაამ ჴოსორელი**, რომელსა იგი კარაული ეზრახა კაცობრივითა სიტყუთა. ჴითარ იგი ბოროტად მოაკუდინა იმერთმან მეფჴ

იგი და დაადგინა სხუად მეფჴ, რომელი ნებისაჲბრ უძლოდა **სსრაჴლთა**, ესრეჴე შეემთხჴა მოხუცებულსა მას მტყუარსა ლოცვითა წმიდისა **საბასითა** და განერა ქალაქი **ჴვროსი**.

19. შა მიერ წარვიდა **სკაკიოს** ქუეყანად თჴსთა სამწყსოთა თჴსთა თანა, რაჴამს მოიკითხა მოძღუარი თჴსი. ჟოლო წმიდაჲ **საბა** წარვიდა საყოფელად თჴსა მოწაფეთა თჴსთა თანა, და დაყო ჴამი რაოდენიმე მათ თანა და ამისა შემდგომად განვიდა იგი ცხორებისა ამისგან ჴამიერისა და ღირს იქმნა იგი მისლვად ცხორებასა მას დაუსრულებელსა იმრთისა თჴსისა თანა, ჴომელიცა შეიყუარა და ჴმსახურა ყოვლითა გულსმოდგინებითა მოსწრაფედ დღჴ და ღამჴ მოუწყინებელად. ჟოლო შემდგომად მისა მოწაფენი მისნი მიემსგავსნეს სათნოებათა მისთა და აღასრულეს დღენი მათნი მრავლითა გულსმოდგინებითა კეთილთა საქმეთაჲთა მოღუანებით და ჴრისტესა სათნო ეყვნეს.

20. სმიერთგან ვყო დასასრული ცხორებისაჲ ამის და ვევედრები ოფალსა და იმერთსა ჩემსა სესუ ჴრისტესა, ჴიარ მყვნეს შის თანა საქმეთა შისთა კეთილთა და ლოცვითა მის წმიდისაჲთა გარადამოავლინოს წყალობად შისი ერსა შისსა ზედა მორწმუნესა, რომელნი ადიდებენ შას – სახელსა შამისა და ძისა და სულისა წმიდისასა, ჴომლისა ჴშუენის დიდებაჲ, ქებაჲ და თაყუანისცემად, აწ და მარადის და უკუნითი უკუნისამდე, ამინ.

